ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen Yıl: 14 Sayı: 3 (193)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Şubat 1987

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

DEMOKRATİK TÜRKİYE
DAHA GÜÇLÜ TKP!

İran-Irak Savaşı kızışıyor, Amerika fırsat kolluyor

İNCİRLİK ÜSSÜNE DİKKAT !

İncirlik Üssü'nde Amerikalıların faaliyeti yine olağanüstü hızlandı. Zaten bir süredir İncirlik'teki "olağanüstü" faaliyet, nerdeyse olağan duruma gelmiş bulunuyor. Sekiz hafta süren ve 9 Aralık 1986 günü sona eren askeri tatbikattan sonra, şimdi İncirlik'te yeni bir Amerikan tatbikatının başladığı bildiriliyor.

Libya'yı bombalayan F-111 savaş uçakları İncirlik'e geldiler. Bunların gerçi ana üssü İngiltere ama, öteden beri atış tatbikatlarını Konya'da yapıyorlar. Zaman zaman da İncirlik'te konaklıyorlar.

F-111 savaş uçakları, aynı zamanda, çift çenekli kimyasal silahlar, sinir gazı başlıkları taşıyor. Bu tür kimyasal silahlar, geçen aralık ayında, F-111'lerle İngiltere'deki Amerikan üslerine depolandı.

Buna bağlı olarak, geçenlerde Pentagon için **Brookings Enstitüsü** bir rapor hazırladı. Joshua Epstein imzalı rapor, **Aviation Week** dergisinde yayınlandı. **"Basra Körfezi'nin Savunma Stratejisi"** başlıklı raporda, F-111 uçaklarının bölgeye müdahalesi görüşüne yer veriliyor.

Yalnız F-111'ler mi? İncirlik'te F-4 Fantom uçaklarının yerini F-16 savaş uçakları aldı. Filo sayısı aynı kaldı. Ama uçak sayısı, 36'dan 48'e çıktı. **Milliyet** gazetesi, uzatılan SEİA Anlaşması'nda buna "Evet" dendiğini yazıyor.

Kahire kaynaklı haberlerde ise, İncirlik Üssü'ne gönderilen F-16 filolarının Amerikan Çevik Kuvvetleri'ni harekete hazır duruma getirme faaliyetinin bir parçası olduğu belirtiliyor. Çevik Kuvvetler'in kullanacağı silahların depolanması için, Amerika, 75 milyon dolar karşılığı İsrail ile bir anlaşmaya varmış bulunuyor. Umman'da da benzeri bir depolama söz konusu.

Nimitz uçak gemisi, Cebellütarık'tan Akdeniz'e girdi. **Kennedy** uçak gemisi, Lübnan açıklarında mevzilenmiş durumda.

ABD'nin "süper şahin"lerinden Brezinski de, Kongre'de yaptığı konuşmada, Orta Avrupa'daki ABD askerlerinden 100 bininin NATO'nun Güneydoğu kanadına aktarılmasını öneriyor.

11 Ocak günlü **Washington Post** gazetesinde, Sovyet donanmasının Boğazlar'dan Akdeniz'e geçişinin önlenmesi gereği ima ediliyor. CIA ile yakın bağları olduğu bilinen gazeteci Jack Anderson, yazısında şöyle diyor: "Bu stratejik su yollarının denetimi, Sovyet donanmasının büyük bir bölümünün faaliyetini sınırlayabilir ve savaş zamanında hayati bir önem taşıyan bir ikmal hattının kesilmesine yol açabilir."

İspanya'ya yönelik olarak da Cebelüttarık Boğazı'nın Sovyet donanmasına kapatılması yolunda propaganda yapılıyor. Böylece, Akdeniz'de Amerikan Altıncı Filosu'nun bölge ülkelerine karşı baskı, gözdağı ve müdahalesinin önü tümüyle açılmak isteniyor.

ABD'nin Çevik Kuvvetler için öteden beri ülkemiz topraklarını da kullanmak istediği biliniyor. Çevik Kuvvetler'le ilgili projeyi yürüten ABD Savunma Bakan Yardımcısı Richard Perle bir kez daha Ankara'ya geldi ve 12 Aralık 1986 günü SİA'nın dört yıl daha uzatılmasına ilişkin "ek mektup" parafe edildi. Ek mektupta ve gizli protokollerde ABD'ye üslerin kullanımı ve Çevik Kuv-

Arkası 7. sayfada

BAŞDÜŞMANA KARŞI BİRLİK

SHP'nin "irtica konusunda genel görüşme açılması" önergesi, parlamentoda ANAP'lı milletvekillerinin oylarıyla reddedildi. Oylamada DSP ve DYP'li milletvekilleri de SHP'nin önergesi doğrultusunda oy kullandılar. Erdal İnönü, ANAP'ın bu tutumunun, "Türkiye'de sivil güçlerin Cumhuriyet'in temel niteliklerini koruyamadığı suçlamalarının yeniden gündeme gelmesi tehlikesi"ni kışkırttığını belirtti.

Bu, demokrasi mücadelesi açısından çok önemli bir gelişmedir. Muhalefet partileri din konusuna farklı yaklaşımlarına rağmen, generallerin politik yaşama yeniden dolaysız müdahale etme girişimlerine karşı birleşmiştir. "Sorunlar parlamentoda tartışılmalı ve çözüm yolları parlamentoda bulunmalıdır" fikri etrafında sağlanan birlik, rejimin oyununu boşa çıkarmada önemli bir adım olmuştur.

Evren ve generaller "irtica" konusunu öne çıkarmakla, hem muhalefeti bölmede, hem de ordu içindeki, bir nedeni de ANAP'ın desteğiyle fanatik dinci grupların etkisinin artmasına duyulan tepki olan, huzursuzluğu gidermede eşsiz bir koz elde ettiklerini düşünüyorlar. Tekelci basının bu konudaki kampanyaya nasıl asıldığı hatırlanırsa bu kolayca görülür. Açık ki, bu yöndeki kışkırtıcı kampanya MİT'in yönlendirmesinde yürütülüyor.

Arkası 7. sayfada

Zorlu mücadele günlerinde

PAROLA: "BİRLİK-MÜCADELE-DAYANIŞMA"

Bir süre önce Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK, üyelerine ve hükümete, "yaygın grevlere hazırlıklı olalım" çağrısını yapıyordu. Bu "hazırlık" çağrısının ardından bir çok işkoluna onbinlerce işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanıyor, bazı sendikalar da greve çıkma kararı alıyordu.

Elbette Özal hükümeti ve büyük sermaye, bu dönemde de toplu sözleşmelere oldukça hazırlıklı giriyorlar. İşçi haklarını zincire vurmuş 12 Eylül'ün çalışma yasalarını arkasına alan hükümet ve holding patronları, bununla yetinmeyerek bir dizi yeni önlem alma gereği duydular. Bir yandan işçilere karşı "grev polisi" adı altında saldırı birlikleri örgütlemeye giriştiler. Öte yandan da hükümet geçen yıl kurdurduğu üç kamu işveren sendikasını TİSK'e üye yaptı ve böylece toplu sözleşmelere, işçi düşmanı cepheyi pekiştirerek girdiler. Bütün bunlara ek olarak aldıkları "ilke kararları"na göre tüm olanakların seferber edilmesi, işyerlerinde sendikalarının etkisinin silinmesi için daha saldırgan tutum takınılması, işçi ücretlerine yapılacak zam oranının, hükümetin belirleyeceği enflasyon oranının üzerinde olmaması, sosyal hakların daha da geriletilmesi hedefleniyor.

Sendikalar işte bu koşullarda oturdukları toplu sözleşme masalarından patronların dayatmalarını reddederek ve "uyuşmazlık zaptı" tutarak kalktılar. Bağımsız Otomobil-İş Sendikası MESS'e bağlı 115 işyerinde çalışan 32 bin işçi adına, Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikası da Petkim'in çeşitli işyerlerinde çalışan 7 bin işçi adına greve çıkma kararı aldı. Petrol-İş'in Petkim

Arkası 7. sayfada

Parti yaşamı

1 Şubat 1987

Kollektif çalışma ve eleştiri-özeleştiri üzerine

K.Ferit/İstanbul

Partimizin gelişip güçlenmesinde, parti içi yaşam açısından, şimdi tutulacak ana halka olarak, kollektif çalışmanın güçlendirilmesi öne çıkıyor. Kollektif çalışma ve buna bağlı olarak kollektif yönetim ilkesinin iyice yerleşmesi, parti örgütlerimizin sağlıklı ve canlı çalışmalar yapabilmesinin önkoşulu haline gelmiştir.

Kollektif çalışma, açık ki, ancak yoldaşça, sıcak ilişkilerin varlığı koşullarında, karşılıklı anlayış, yardımlaşma ve dayanışmanın sağlandığı, yoldaşların birbirine karşı titiz davranmaya özen gösterdiği bir ortamda gerçekleştirilebilir. Yoldaşça güven ve kollektif çalışma, birbirini karşılıklı olarak koşullandırmaktadır. Birinin zayıf olduğu yerde ötekinin güçlü olması beklenemez.

Yine kollektif çalışma ile komünist eleştiri ve özeleştiri birbirine kopmazca bağlıdır. Sağlıklı bir eleştiri ve özeleştiri ortamı, çalışmayı güvence altına alır, gerçek amacına ulaşmasını sağlar.

Her konuda olduğu gibi bu konuda da salt genel ilkeleri tekrarlamak pek fazla bir yarar sağlamayacaktır. Bu nedenle, kendi deney ve gözlemlerimizden yola çıkarak, kimi olgulara dikkat çekeceğiz.

Hoşgörü

Örgütsel yaşam içinde, hata ve eksiklikleri dile getiren yoldaşlara, her zaman, gerekli hoşgörü ile yaklaşılmadığı bir gerçektir. Halbuki, sekter yaklaşımlar, peşin yargılarla eleştirinin önünü kesme çabaları, bugün her zamankinden zararlıdır. Partimizin, her bir üyesinin görüş ve önerisine, yaratıcı çaba ve katkısına gereksinimi vardır.

Getirilen eleştiri yerinde olmayabilir, doğru temellere dayanmayabilir. Ama bu nedenle eleştiri sahibinin hedef haline getirilmesi kadar yanlış birşey olamaz. İkna temelinde yanıt getirilmeli, doğru benimsetilmelidir. Böylece, tartışma sona erdikten, bir kez karar alındıktan sonra, herkesten disipline uymasını, alınan kararı özveriyle yaşama geçirmesini beklemek hakkımız doğacaktır.

Öte yandan, kendimizi hedef alan bir eleştiri doğru olduğunda da, bunu içimize sindirmesini hatamızı açık yüreklilikle kabul edip, eksikliklerimizi gidermede gerekenleri yerine getirmesini bilmeliyiz. Bütün bunlar, eleştirinin kırıcı değil, yapıcı, itici değil, birleştirici şekilde yapılması ile yakından bağlıdır.

Dinlemesini bilmek

Ne yazık ki, birbirimizi her zaman yeterince sabır ve dikkatle dinlediğimizi söylemek olanaksızdır. Biliyoruz, görüşme olanaklarının kısıtlı olması, çoğunlukla kısa bir zaman zarfında konuşmak zorunda kalınması, bunu engelliyor. Ama gerekli çaba gösterildiğinde, her bir soruna, her bir yoldaşa ayıracak zaman bulunabilir, bulunmalıdır. Aksi takdirde, sorunların birikmesi çalışmaların verimini düşürmekle kalmaz, işi sonunda çözümü zor noktalara sürükler. Bu şekilde doğacak zorlukların giderilmesinin ise, çok daha fazla zaman ve çaba gerektirdiğini deneyimler bize gösteriyor.

Ayrıca, yoldaşların demek istediklerini yeterince ifade edemedikleri durumlar da vardır. Bu yoldaşlarımızı dikkatle dinlemeli, onlara eleştirilerinin özünü ortaya koymada, kendilerini anlatmada yardımcı olmalıyız.

Açık konuşmak

Dinlemesini olduğu kadar, konuşmasını da daha iyi öğrenme konusunda herkesin dikkate alması gerekenler olduğunu düşünüyoruz. Aynı konu üzerinde konuşurken, birimizin sorunun özünü dürüst biçimde ve kanıtlarıyla açıkladığı, başka birimizin ise, vurguları bilerek çarpıttığı, olayı kendi önyargıları ile süsleyip püsleyerek sunduğu durumlar da oluyor. Böylesi durumlarda, işlerin iyileştirilmesini, düzeltilmesini isteyenle, gerçekleri çarpıtanları ayırdetmede, her bir yoldaşımıza sorumluluk düşüyor.

Eleştirinin sert sözlerle, bağırma çağırmalarla, peşinen mahkum eden nitelemelerle ağırlık kazanacağını, etkili olacağını düşünenler de olabiliyor. Gerçekte bu, eleştirinin gölgelenmesinden, işin özünün gizlenmesinden başka bir sonuç doğurmaz. Karşılıklı saygı içinde olmalı, birbirimize titiz davranmalıyız.

Ama eleştiri adına eleştiri taklitleri, hem söyleyip hem de söylememe türünden, "ne şiş yansın, ne kebap" anlayışı da bize yabancı olmalıdır. Herşeyin adı konmalı, ne denecekse, cesurca, doğrudan denmelidir. Biz komünistiz, birbirimizden korkacak, çekinecek birşeyimiz olmamalıdır.

Gereksiz çekingenlik

Böyle diyoruz ama, eleştiri yapmaktan genel olarak çekinildiği de bir gerçek. Bunun çeşitli öznel ve nesnel nedenleri sayılabilir.

Bunda, kişilerin kendilerinin de eleştirilmesinden duydukları korkunun payı vardır. Ama bir örgütte bu konuda sessiz bir sözleşme havasının doğması, herkesin birbirinin eksikliklerine, hatalarına gözyumar hale gelmesi, o örgütün yokoluşa sürüklenmesi ile eşanlamlıdır. Birimizin çıkıp bunu açıkça ortaya koyması, bu çürüme kokan havayı parçalaması, her bir yoldaşın ve örgütün çıkarınadır.

Öteyandan, eleştiri getirdiğinde, parti yıkıcılığı ile suçlanmaktan, ya da, subjektif değerlendirmelerle, görevden alınıp, yetenekleri ve olanakları ile bağdaşmayan görevlere verilerek bir tür "cezalandırılma"dan duyulan korku da rol oynuyor. Yer yer bu tür haksız, artık kesinlikle hoşgörülmeyecek uygulamaların oluşmuş olması, böylesi kaygılara kaynaklık ediyor. Ne ki, benzeri uygulamaların tekrarlanmasını önlemenin, herbir yoldaşın çabasını gerektiren, kollektif çalışmayı, kollektif yönetim ve denetimi güçlendirmekten başka yolu yoktur.

Öteyandan eleştirinin dinlenmesi, ama salt dinlemekle kalınması da, bu silahın paslanması sonucunu doğurmaktadır. Her üyenin eleştirisinin olumlu ya da olumsuz, gerekçeleriyle yanıtını alması, görüş ve düşüncelerinin yankı yaptığını görmesi ise tam aksine, onu yüreklendirecek, düşünce ve eylem planında daha fazla katkıda bulunmaya teşvik edecektir.

Özeleştiri

Eleştiri yine iyi de, özeleştiriye gelince çok daha "tutuk" olduğumuzu kabul etmemiz gerekiyor. Halbuki, özeleştiri, kollektif çalışmayı güçlendirmenin, parti içinde açıklığı yaygınlaştırmanın, yoldaşlar arasında karşılıklı güveni pekiştirmenin temelinde yatan en önemli unsurlardan biridir. Özeleştiri, her bir yoldaşımızın, kendini geliştirmesinin, yenilemesinin anahtarıdır.

Zaman zaman, üzerine aldıkları sorumlulukları yerine getirmeyen kimi yoldaşlar, bunu izah etmek için olmadık gerekçeler bulabiliyorlar. Elbette, öne sürülen gerçekler göz önüne alınmalıdır. Ama, bunlar, üzerine yükümlülük alan yoldaşın, zorlukların üstesinden gelmek için gösterdiği çabalarla birlikte değerlendirilmelidir.

Özeleştirinin içtenliği, sözlerde değil, sonuçta hatanın tekrarlanmaması, eksikliğin giderilmesi için gösterilen çabada ifadesini bulur. Bu bakımdan, özeleştiri kişiyi sorumluluktan kurtarmaz aksine yeni sorumluluklar yükler.

Yöneticiye düşen

Kimi çeşitli düzeylerdeki sorumlu yoldaşların, bir üst örgütten aldıkları görevleri, sorumlulukları altındaki yoldaşlara pay etmekle işin bittiğini sanmalarının da, kollektif çalışma ortamını başından dinamitlemekte olduğuna dikkat çekmek istiyoruz. Hatta, kendisine bağlı bir yoldaşın yeteneklerini ve yetersizliklerini, olanaklarını ve yine, dile getirdiği görüşleri hiç dikkate almadan, "Ya bunu yaparsın, ya da bu disiplinsizlik-davaya inançsızlık" olur şeklinde baştan dayatmacı tutumlara bile rastlanabiliyor. Görev dağılımında, üyelerin durumlarını gözönünde tutmak onların düşüncelerini dikkate almak, varsa (günlük, aile yaşamına kadar) zorlukların aşmada onlara destek olmak, yöneticinin sorumlulukları arasındadır. Aynı şekilde, her bir üyeyi, partiye en verimli ve yararlı olacağı şekilde görevlendirmeye, çalışma alanı ile ilgili bilgi ve becerisini artırmada yardımcı olmaya da özen gösterilmelidir. Örgüt içinde gereksiz çatışmaların, kısır çekişmelerin doğmasını önlemede, sorunların yapıcı bir tutumla, birlikte ortadan kaldırılmasının ortamını hazırlamada, asıl sorumluluğun yönetici yoldaşlarda olduğu unutulmamalıdır. Bu da, en başta, alçak gönüllü olmak, öğretirken öğrenmeyi de bilmek, herkesten daha özverili, kararlı ve çok çalışmak ile olanaklıdır. Ancak bu sayede, örgüt içinde yoldaşlık ilişkilerinin güçlenmesi, dayanışma ruhunun pekişmesi, gerçek bir kollektif çalışma ortamının yaratılması yönünde adımlar atılabilir.

Sonuçta

Kollektif çalışma, eleştiri ve özeleştiri mekanizmasının ruhuna uygun işletilmesi, parti içi demokrasiyi güçlendirmenin candamarıdır. Parti içi demokrasi güçlendikçe, partide açıklık, içtenlik, olup biteni gerçekçi biçimde yansıtma geleneği yerleştikçe de, komünistlerin girişkenliği, yaratıcılığı artıyor. Yoldaşlık bağları pekişiyor, bilinçli disiplin güçleniyor.

Biz komünistler, kendini eleştirmekten çekinmeyen, yenilemesini bilen insanlarız. Bu yönde eksikliklerimizi hep birlikte giderecek ve aşacağız. Gelişecek ve güçleneceğiz. İşçi sınıfımızın ve halkımızın gözleri bizim üzerimizdedir.

Özgür Nikaragua halkının yeni demokratik anayasası

● Ahmet ALAN

Bundan böyle 9 Ocak Nikaragua'da Ulusal Bayram olarak kutlanacak.

9 Ocak 1987'de Nikaragua'nın yeni anayasası yürürlüğe girdi. 1979'da Somoza diktatörlüğünün devrilmesinin ardından 1984 yılında halkın oylarıyla seçimleri kazanan Sandinist Ulusal Kurtuluş Cephesi, halk yığınlarına, legal muhalefete, bölgedeki komşularına ve dünya kamuoyuna verdiği sözü yerine getirerek, kimsenin itiraz edemeyeceği, gerçekten demokratik bir anayasanın hazırlanıp yürürlüğe girmesini sağladı. Özgür Nikaragua halkı, Latin Amerika'nın politik yaşamına ilerici bir katkıda bulundu. Program ve ülkülerine bağlılığını bir kez daha kanıtladı.

Yeni anayasa, Nikaragua'nın 11. anayasası. Ama bu yeni anayasa ilk kez geçimini alnının teriyle kazanan yığınların hem yeni toplumu kurma çalışmalarına hem de devletin yönetimine doğrudan katılmalarını güvence altına alan bir anayasa. Emekçi yığınların seçme ve seçilme hakkını, çalışma ve konut hakkını, parasız eğitim ve sağlık hizmetleri hakkını kısıtsız uygulamakla devleti yükümlü kılan bir anayasa. Tarım reformunun kazanımlarını pekiştiren, ulusal azınlıklara geniş özerklik tanıyan bir anayasa.

Nikaragua'daki devrimci sürecin antiemperyalist, halkçı niteliğini vurgulayan bu anayasa, Nikaragua'yı egemen, bağımsız, bağlantısız bir devlet ilan ediyor. Öteki ülkelerin içişlerine karışmama ilkesini temel ilke olarak benimsiyor, kalıcı barışı ülkenin başarılı gelişmesi için başlıca koşul sayıyor.

Nikaragua'daki demokratik yenilenme sürecinde yeni bir aşamayı simgeleyen bu demokratik anayasa, politik çoğulculuk ve karma ekonomi sistemlerini, düşünce ve vicdan özgürlü-

Arkası 8. sayfada

Bir işçi gazetesi: 25 bininci sayı

Ocak ayının 13'ünde 11,5 milyon tirajlı SBKP MK organı "Pravda" gazetesinin en üstünde şu okunuyordu: 25 bininci sayı. Bunun hemen yanında yer alan kuruluş tarihine göz atıldığında ise, 5 Mayıs 1987'de gazetenin 75. kuruluş yıldönümünü kutlayacağı anlaşılıyordu.

Çarlık Rusyası'nda işçiler arasında yürütülen bir bağış kampanyasının ardından "işçi gazetesi" tanımlamasıyla yayın hayatına gözlerini açan "Pravda", bugün 200 gazetecinin çalıştığı 12 katlı bir binada yayınlanıyor. SSCB'de yayınlanan 8 bin gazetenin en önemlisi olma ünvanını koruyor. 22,4 milyon kilometrekarelik ve 11 zaman dilimine sahip olan koskoca bir ülkenin her yerinde sabahleyin yayınlanıyor. Moskova dışında 54 kentte baskı yapıyor. Moskova'da gece yarısı iken, Magadanlılar sabah sekizi çalarken o günün "Pravda"sını okuyabilmelerini, sayfaların uydular aracılığıyla aktarılmasına borçlular. "Pravda" hergün uçakla 153 ülkeye postalanıyor.

1924 yılına kadar Lenin'in 1100 makalesini yayınlamış olan "Pravda"nın yazarları, ilk zamanlarda sürekli koğuşturuluyor, gazete üsüste yasaklanıyor, yeniden çıkıyor, durmadan taşınmak zorunda kalıyordu. Ama işçiler gazetelerine sahip çıktıkları için yayın hayatını sürdürüyordu. Böylelikle "Pravda" Ekim Devrimi"nin hazırlanması, yürütülmesi ve utkuya ulaştırılmasında eşsiz bir silah oldu.

Bugün de "Pravda" Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmekte olan yenilenme sürecinde başı çeken bir rol oynuyor. SBKP 27. Kongre kararlarını hayata geçirmede çok büyük bir sorumluluk taşıyor. Bugün de o gücünü işçilerden, emekçilerden alıyor. Yalnızca 1986 yılında okuyucularından almış olduğu 622.044 (günde 1700) mektup gazeteye duyulan güveni açıkça yansıtmaktadır.

Geçtiğimiz yılın kasım ayında "Pravda" redaksiyonu, okuyucularına başvurarak, "1987 yılında Pravda'yı nasıl görmek istiyorsunuz?" diye bir soru yöneltti. Yalnızca bu soruya sayısız yanıt geldi. Okuyucuların bir bölümü gazetenin sorunları daha sert, daha kesin bir dille yansıtmasından, eleştirileri, önerileri, gelişmeleri yayınlamasından çok memnun olduklarını belirtiyor. Kimileri, "Pravda'sız bir hayat düşünemiyorum", diyor. Kimi yazılara ve yazarlara sert eleştiriler getirenler var. Birkaç mektupta ise, niçin "Pravda"nın polis romanları yayınlamadığı ya da sansasyonel haber vermediği sorulmuş.

Bütün bu önerileri, eleştirileri ve ihtiyaçları değerlendiren "Pravda" kollektifi, varılan sonuçları da sayfalarında okuyucularına açıkladı. "Gazete, bugünkü yaşamımızla ilgili tüm konuları ele alacak" dedi. Başka bir deyişle, kaygıları, sorunları, sevinçleri, üzüntü ve heyecanlarıyla Sovyet insanı, gazetenin dikkat merkezinde. Sosyalist demokrasinin mükemmelleştirilmesi, komünist bilincin yükseltilmesi için "Ben ve Toplum", "Ben ve Devlet" başlıklı köşeler açılacak. "Pravda", 1987 yılında kendi kahramanını da tanıtıyor: "Bu, herşeyden önce yenilenmenin bir devrim olduğunu kabul etmiş, yaşamı yenileme yeteneğine sahip olan, büyük, önemli çalışmalar yapabilen komünisttir" diyor. Yazar kollektifi, ciddi, anlaşılır bir dille konuşmayı, olayları gecikmeden yorumlamayı, sorunları zamanında ortaya atmayı önüne hedef koymuş bulunuyor. Uluslararası gelişmeleri daha iyi yorumlamayı barışın, silahsızlanmanın sosyalizmin propagandasını daha yetkin kılmayı amaçlıyor.

"Sana güveniyoruz, yönetebileceğine inanıyoruz." Son zamanlarda sorumlu görevler üstlenen genç kadrolara 1987 yılında böyle sesleneceğini duyuruyor "Pravda."

kısa...kısa...kısa...

● SBKP MK G.Sekreteri M.Gorbaçov, "Delhi Deklarasyonu"nu imzalayan Arjantin, Hindistan, Yunanistan, Meksika, İsveç ve Tanzanya liderlerinin mesajını yanıtladı. Gorbaçov, 6'lar denen bu ülkeler ile Sovyetler Birliği'nin, nükleer silahların ortadan kaldırılması ve uzayın silahlandırılmasına izin verilmemesi gibi temel konularda aynı görüşte olduklarını ve SSCB'nin bu ülkelerin nükleer savaş tehlikesiyle ilgili kaygılarını paylaştığını duyurdu. Uygarlığı atom felaketinden kurtarmak için küçük ya da büyük devlet farkı yapmadan, bütün ülkelerin yapıcı işbirliğine yönelmelerinin yaşamsal önem taşıdığını özellikle vurgulayan Gorbaçov, gezegenimizi 2000 yılına kadar atom silahlarından arındırmayı öngören 15 Ocak Sovyet barış programını yaşama geçirmek için Sovyet tarafının bundan böyle de elden geleni yapacağını belirtti.

● Şili Komünist Partisi, ülkedeki tüm politik muhalefet güçlerini "diktatörlük rejimine karşı birlik bayrağını yükseltmeye" çağırdı. ŞKP'nin Meksika'nın başkentinde yayınlanan çağrısında, Şili'deki halk direniş hareketinin yeni bir korkunç terör dalgasıyla karşılaştığına işaret edilerek, 2 ve 3 Temmuz 1986'daki genel grev ve direnişlerden sonra Pinoşet rejiminin terörü ve politik cinayetleri had safhaya tırmandırdığı kaydedildi. "Ancak ne politik cinayetler, ne terör, demokrasi ile faşist diktatörlük arasındaki uzlaşmaz çelişkinin artmasını önleyemez" denen cağrıda, "biz inanıyoruz ki, diktatörlüğe son vermek için birlik yolundaki zorlukları gidermek olanaklıdır. Ardıcıl ve aktif eylemlerle, ortak amacımız olan Şili'de demokrasiyi kurmakta kararlıyız" deniliyor.

Şili Demokratik Halk Hareketi lideri German Korera da diktatörlüğe karşı birliği güçlendirmek gerektiğini belirterek, 11 sol partinin ortak bir toplantı yaptıklarını ve bir açıklamayla tüm demokrasi güçlerini eylem birliğine çağırdıklarını bildirdi. Hareketin içinde ŞKP de yeralıyor.

● Meksika'da 5 sol parti, tek bir parti olarak birleşme kararı aldılar. Meksika Birleşik Sosyalist Partisi, Emekçi Partisi, Devrimci Yurtsever Partisi, Devrimci Halk Hareketi ve Komünist Sol Birliği liderleri, 20 Ocak günü ortak bir açıklama yayınlayarak, birleşme konusunda bir belge tasarısı hazırladıklarını duyurdular. Birleşme kararı alan partilerin ortak açıklamasında belirtildiğine göre, yeni kurulacak sol partinin program ve tüzüğünü hazırlamak için önümüzdeki aylarda yoğun çalışmalar yürütülecek ve bu yılın ikinci yarısında kuruluş kongresi yapılacak.

● Afganistan'da başlatılan ulusal barışma sürecinde başarılı gelişmeler kaydediliyor. 15 Ocak'ta yürürlüğe giren ateşkesten sonra, 500'ün üstünde silahlı grup yöneticileriyle Kabil'de görüşmeler yapıldı. 300'den fazla barışma protokolü imzalandı ve Pakistan ile İran'dan binlerce kişi yurduna döndü. Halk iktidarından yana geçenlerin sayısı 15 bine yükseldi. Afganistan Demokratik Halk Partisi G.Sekreteri M.Necip, BM G. Sekreteri Cuellar'dan Tahran ve İslamabad hükümetleriyle temasa geçerek, tüm Afgan göçmenlerin yurda dönme istemlerinin gerçekleştirilmesi için yardımda bulunmasını istedi.

Demokrasi ve Ordu

● B.GÜNER

Evren'in Adana'da yaptığı konuşmada "irtica" ve "komünizm" tehlikelerinden söz etmesini, "komünizm" tehlikesine kanıt olarak da "TKP'nin Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı"ndan bölümler okumasını, devlet bakanı Hasan Celal Güzel'in parlamentodaki "irtica tartışmaları" sırasında Genel Kurmay Başkanlığı, MİT ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ortaklaşa hazırladıkları bir rapordan bölümler okuması izledi. Bu raporda da yine "irtica" ve "komünizm" tehlikelerinden söz ediliyordu.

Bu arada ordu üst yönetimi yeniden aba altından sopa göstermiş, generallerin Evren'e bir mektup verdikleri söylentisi yayılmıştı. Her ne kadar Genel Kurmay Başkanı Necdet Üruğ, "asılsız haberler" diyerek bu gelişmeyi yalanladıysa da, ordu üst yönetiminin yeniden politik süreçlere üstü örtülü yöntemlerle değil, açıktan müdahale etme tehdidi ortaya çıkmıştı. Türkiye'nin kendi ayakları üzerinde yükselen bir demokrasiden ne kadar uzak olduğu bir kez daha kanıtlanmıştı. Evren ve generaller bu çıkışlarıyla, çeşitli şeylerin yanısıra ordu içinde artmış olan huzursuzlukların giderilmesini, bunların başka kanallara akıtılmasını amaçlamaktadırlar.

Generallerin "irtica" ve "komünizm" diye ortaya çıkmalarının SİA Anlaşması'nın parafe edilmesinden sonra gündeme gelmesi bir raslantı değildir. SİA Anlaşması'nın ikinci kez parafe edilmesi o kadar aşağılayıcı, o kadar işbirlikçi ve ülkenin çıkarlarını o kadar hiçe sayıcı biçimlerde oldu ki, ne hükümet ne de Genel Kurmay Başkanlığı bunun sorumluluğunu açıkça üstlenebiliyor. Türkiye'nin ve ordunun Amerika eliyle, NATO kanalıyla altından kalkılamaz serüvenlere, sonu yıkım olan felaketlere sürüklenmekte olduğunu subaylar da artan ölçüde görüyorlar.

Subaylar, giderek, şu gerçeklerin de farkına varıyorlar: 12 Eylül darbesiyle ülkenin bir tek sorunu bile çözülememiş, tersine daha da ağırlaşmış, kimi sorunlar içinden çıkılamaz bir hal almıştır. Dahası, subaylar, yine artan ölçüde, kendilerinin darbe ile, 1982 Anayasası aracılığıyla işçilere, köylülere, emekçilere, Kürt halkına karşı bir tür "işgal ordusu mensubu" durumuna getirilmelerini, kışlaların, ordu binalarının işkence merkezlerine, hapishanelere dönüştürülmesinin ne işe yaradığını soruyorlar. Dinsel gericiliğin etkisinin artmasına tepki duyuyorlar. Ve dahası, bütün bunların Atatürkçülük ile ilgisi bulunmadığını da giderek kavrıyorlar.

Evren'in Adana konuşmasında bu tepkileri, "Yani Harbiye'de Atatürkçülük'ü öğretmeyelim de Marksizm-Leninizmi, şeriatçılığı mı öğretelim?" diye bastırmaya çalışması, boşuna değildir. Bugün Harbiye'de öğretilenin Atatürkçülük olmadığını, 12 Eylül'ün aynı zamanda Kemalizme karşı bir darbe niteliğini de taşıdığını, orduya aşılanmak istenen ideolojinin ise soyut, içi boş bir laisizm, kaba antikomünizm ve Amerikancı "iç düşman doktrini"nden meydana geldiğini çok kişi söylüyor.

Pentagon ile yalnızca silah bakımından, amaç bakımından bağlı olmadıkları, aynı zamanda Amerikan askersel-sanayi kompleksinden rüşvet aldıkları da açığa çıkan ordu üst yönetiminin, ordu mensuplarına "komünizm" tehlikesi diye "TKP'nin Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı"nı göstermesi boşuna bir çabadır. Çünkü o kadar uğraştığı halde, Evren bile Adana'da yaptığı konuşmada bizim reform programımızda yeralan herhangi bir fikri çürütmeye yeltenme cesaretini kendinde bulamamıştır. Alıntılar vermiş, bu alıntıları "tehlike" gibi göstermeye çalışmıştır, ama tek bir satırına bile itiraz edememiştir.

Partimizin silahlı kuvvetlere ilişkin reform programı neleri öngörüyor? Bu program Türkiye'de kanayan bir yara-

Arkası 8. sayfada

"Görüşlerimiz aynıdır"

Atina gönüllü muhabiri

Yunanistan'da yayınlanmakta olan Proti gazetesi, YKP MK Genel Sekreteri Harilaos Florakis yoldaş ile AKEL'in 16. Kongresi'nden dönüşünde bir röportaj yaptı. YKP MK organı günlük Rizospastis gazetesinde de tam metin olarak yer verilen bu röportaj "Avrupa soluyla diyalog ve işbirliği"ni konu alıyordu. Röportajın geniş bir bölümü de YKP ile TKP arasındaki ilişkilere ayrılmıştı:

Proti: TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu'yla Kıbrıs da özel bir görüşmede bulunduğunuzu öğrendik. Bu görüşmeyle ilgili değerlendirmeleriniz nedir?

Florakis: Öncelikle şunu belirtmeliyim ki, TKP MK Genel Sekreteri ile görüşmemiz, partilerimiz arasında varolan ve gittikçe güçlenen dostluk ilişkileri çerçevesinde olmuştur. Bunu rasgele söylemiyorum. Bu ilişkiler genelde bir örnektir ve bir yolu gösteriyor. Ülkelerimiz arasındaki gerginlik ve düşmanlık emperyalistlerin, Türkiye egemen sınıfının ve ülkemizdeki şovenist çevrelerin çıkarınadır, halklarımızın değil. Ülkemizde herkes şunu anlamalıdır; Türkiye'de sadece Evren rejimi yoktur. Türkiye halkı, demokratları ve Türkiye'nin sol ve diğer ilerici gençleri vardır. Kuruyla birlikte yani cuntayla birlikte yaşı da yakamayız. Türkiye halkının yiğit mücadelelerini, TKP'nin görüşlerini biliyoruz, iki halkın paylaşamayacağı hiçbir şey yoktur. Kendi bencil oyunlarını oynamak için iki halkın arasındaki duvarları yükseltmek başkalarının çıkarınadır. Bizim için Evren rejimiyle Türkiye halkını bir tutmak saçmalıktır. Bizim için iki halk arasındaki ilişkilerin ve dostluğun güçlenmesi ve bölgemizin güvenliği için iki ülke halkı arasındaki ilişkilerin düzelmesinde kararlı etkide bulunabilecek temel olgudur. Bu görüşümüz TKP'nin görüşünün aynısıdır. Halkların bu dostluğu Türkiye halkının diktatörlük rejimine karşı mücadelesini de güçlendirecektir.

Proti: TKP MK Genel Sekreteri ile görüşmenizde Türk-Yunan ve Kıbrıs sorunu ile ilgili konularda oldu mu?

Florakis: Elbette. Bu konuları daha önce görüşmüştük ve en kısa zamanda yine görüşeceğiz. Gördüğünüz gibi iki ülke arasındaki diyalog olanaklı olduğu gibi verimli ve iki halkın çıkarınadır. TKP MK Genel Sekreteri'nin görüşü bu sorunların barışçı çözümünden ve çözümün uluslararası adalet, uluslararası anlaşmalar, mevcut sınırlara saygı, toprak bütünlüğü ve iki ülkenin egemenlik haklarına saygı temelinde bir diyalogdan yana. Ve elbette ki, böylesi bir diyalog ABD ve NATO'nun vesayeti altında olamaz.

Proti: Kıbrıs sorunu üzerine?

Florakis: TKP MK Genel Sekreteri bu konuda da aynı biçimde mahkum ediyor. H.Kutlu yoldaş Türkiye halkının bugün Kıbrıs'da varolan durumundan, adanın ikiye bölünmesinin ve ABD'nin bir saldırı üssü haline getirilmesinden çıkarı olmadığını vurguladı. Birleşik, egemen, bağımsız Türk ve yabancı ordulardan arındırılmış bir Kıbrıs'dan yana olduklarının altını çizdi.

Proti: Kongreyi selamlama konuşmasında bölgemizde tümüyle gerici güçlerin Kıbrıs ve Filistin sorununa karşı ortak eyleminin gerekliğinin özellikle altını çizdi. Bu doğrultuda Akdeniz'in bir barış denizine dönüştürülmesi, yabancı üs, yabancı filo ve nükleer silahlardan arındırılmış bir barış gölü haline gelmesi için bölgedeki tüm ilerici güçleri ortak eyleminin gereğini belirttiniz. Bununla YKP'nin bu doğrultuda belli girişimlerde bulunmayı üzerine aldığını mı kastediyorsunuz?

Florakis: Ortaya koyduğumuz bu tez şimdiden bir girişim niteliği taşıyor. Bu konu etrafında ilişkilerimiz vardı, aynı zamanda belirtmeliyim ki bu tezimiz kongrede bulunan tüm bölge partilerinin temsilcileri tarafından olumlu yanıt buldu. TKP MK Genel Sekreteri kongreyi selamlama konuşmasında partisinin bu önerimizle tümüyle anlaştığını belirtti.

Mardin'de terör

Şerkar-Yekem Şahin/Mardin

Mardin'in Derik ilçesinin köylerinde aylardan beri özel komando timlerinin yaptıkları ve bir bölümü basına da yansıyan insanlık dışı baskılar, operasyonlar tüm şiddetiyle sürüyor. Özel komando birlikleri köy köy, mezra mezra baskınlar düzenliyor.

Her köyde yerleşmiş bulunan komandolar köy heyetini toplayarak köyde kaç hane olduğunu belirlemekte, hane reisi ve hanedekilerin isim ve fotoğraflarını alarak fişlemektedir. Bunlar diledikleri zaman hane ve aşiret reislerini çağırtıp okullarda falakaya yatırmakta, akıl almaz işkenceler yapmaktadır. Yine köyde bulunan tüm traktör ve arabaları köy meydanında parka çekerek köylülerin kullanmasına izin vermemektedirler. Derik'in Kocatepe (Deşi) bucağıyla Atlı, Xozberi, Maşmaşk, Kufurlê, Ernebi, Çekem, Balfıs, Herami, İncil Qubik, Xırbê, Aryê, İnsilik, Xırar, Şerbê, Tılhedes, Xırbê Heryê, Kelek, Xûrs, köyleri tampon bölge yani savaş bölgesi ilan edilmiştir. Bu 19 köyün yanısıra komandolar Üç Yol' u karargah olarak, Kocatepe (Deşi)yi ise soruşturma, yani işkence yeri olarak kullanmakta-

Arkası 9. sayfada

Patron ücretleri ödemiyor

Genç İşçi/Zonguldak

Zonguldak'a bağlı Çaycuma ilçesinin, Perşembe kasabasında kurulu, Mısır Özü ve Nişasta Fabrikası PERSAN'da çalışan 70 civarındaki işçiye üç ayı aşkın bir süredir maaşları ödenmiyor.

Daha önce işçilere, fabrikanın kantininden yiyeceklerini sağlayabilecekleri, bunun parasının da maaşlarından kesileceği belirtilmişti. Ancak işçiler buradan aldıkları yiyeceklerin, ihtiyaçlarını karşılamaya yetmediğini söylediler. "Kıs geldi, yakacak, giyecek gibi daha bir dizi ihtiyacımız var" diyen işçiler, hakları olan paranın ödenmesi gerektiğini belirttiler. İşçiler ayrıca, sendika çalışması yapmamaları için kendilerine patron tarafından baskı yapıldığını, "Biz size yılda iki ikramiye maaş verelim, sendika kurmayın" dendiğini söyleyerek, "Değil ikramiye, ücretlerimizi bile zamanında alamıyoruz" dediler.

Fabrikada yemek boykotu

Ali Yavuz/Bursa

Ankara ve İstanbul'dan sonra Bursa Yem Fabrikası'nda da Özgıda-İş sendikasına üye 58 işçi, toplu sözleşmeden doğan haklarının uygulanmaması nedeniyle direnişe geçerek, 17 Aralık tarihinden itibaren fabrikada çıkan yemekleri yememe kararı aldılar.

Toplu sözleşmeden doğan hakları, patron tarafından geri alınmaya çalışılan işçilerin başlattıkları yemek boykotu, kısa sürede Bursa'daki tüm fabrikalara yayıldı. Yem sanayinde çalışan öteki işçiler de yemek boykotuna giden işçilerle dayanışma içinde olduklarını vurguladılar.

Yemek boykotuna giden yem sanayi işçileri tepkilerini şöyle dile getiriyorlardı:

A.R. "Tam 21 ay önce maaşlarımıza yüzde 26-27 oranında zam yapıldı. Bunun yanında çeşitli haklar elde ettik. Ama aradan geçen bunca süreye rağmen hiçbir hakkımızı alamadık. Devlet kurumunda çalışıyoruz. Devlet bizden haklarımızı esirgiyor. 15 seneden beri çalışan işçiler bile 25 bin lira maaş alı-

Arkası 9. sayfada

Kırşehir'de faşist baskılar

Kızıldere/Kırşehir

Kırşehir Eğitim ve Meslek Yüksekokulu, gerici öğretim elemanlarının yuvası oldu. İlerici, demokrat öğretim görevlilerinden pekçoğu, sudan gerekçelerle görevlerinden alındılar. Kalanlar ise, yoğun baskı altında tutularak pasif hale getirildiler.

Okuldaki faşistler, ilerici öğrencilerin listesini hazırlamaktadırlar. Daha sonra bu öğrenciler faşist öğretim elemanlarının derslerinden üçüncü yıla bırakılmakta, pekçoğu da sonunda okuldan atılmaktadır.

Böyle öğretim elemanlarından biri de, Seyfi Ali Öcal'dır. Fransızca dersi öğretmeni olan Öcal, geçtiğimiz öğretim döneminde birçok öğrenciyi üçüncü yıla bıraktı. Bu yüzden iki ileri-

Arkası 9. sayfada

Demir Çelik'te

K.Karanfil/İskenderun

İskenderun Demir Çelik Fabrikası'nda çalışan işçiler, paydostan sonra bindikleri otobüs ve trenin geç kalkmasını protesto ederek, "otobüslere binmeme" eylemi yaptılar.

Daha önce de Devlet Demir

Arkası 9. sayfada

Eskişehir'de öğretmenlere yönelik yeni oyunlar

Güneş Göçmen/Eskişehir

Milli Eğitim'de öğretmenlerin atamaları eskiden beri, puan sıralamasına göre yapılmaktadır. Şimdiye kadar en yüksek puanı alan öğretmenlerin atamaları yapılıyordu. Ancak son günlerde 90 ve daha yüksek puanlı öğretmenlerin atamaları durdurulmuş, bunun yerine daha düşük puanlı öğretmenlerin diledikleri okullara atamaları yapılmıştır.

Bu haksız uygulamalar Eskişehir MEGSM'nde çalışanlar arasında tepkiyle karşılanmıştır. Bu tür haksız uygulamalara karşı çıkan 10 memur ile birlikte büro şefi görevinden alınmıştır. Bunlar arasında yer alan iki özlük şefi ise bir ilkokula memur olarak atanmıştır. Onların yerine ise Mahmudiye İmam Hatip Lisesi'nden deneyimsiz bir memurun ataması yapılmıştır.

Bundan bir süre önce izne ayrılan Eskişehir MEGSM'nün yerine en kıdemli yardımcının vekalet etmesi gerekirken, bir başka kişiye, Fatih A.Duran adlı bir sağcıya görev verilmiştir.

Milli Eğitim Müdürü'nün yerine vekalet eden bu kişi biraz önce anlattığım uygulamaların yanısıra, Eskişehir'de "Depo tayini" öğretmenler boş dururken, bakanlıktan 20 vekil öğretmen kadrosu istemiştir. Bu boş kadrolara aldığı vekil öğretmenler arasında Malatya'dan getirttiği kardeşi de vardır.

Bu haksız atama, toplu görevden alma olayları, adam kayırmalar, Milli Eğitim'de çalışanlar arasında öfke yaratmaktadır.

kısa haberler...

- Kapatılan CHP Genel Başkanı ve eski Başbakan Bülent Ecevit, 28 Eylül ara seçimi sırasında DSP toplantılarında konuşarak, siyasi partiler yasasını ihlal ettiği gerekçesiyle İzmir Bornova 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 11 ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldı. Bu kararın kesinleşmesi durumunda Ecevit'in ömür boyu siyasi haklarını yitirmesi gündeme gelirken, karar muhalefet partilerinin büyük tepkisine neden oldu. Yurtdışında da karar protestolarla karşılandı.

■

- İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde devam eden 71 kişinin yargılandığı Barış Derneği davasında savunmalara geçildi. İlk savunmayı yapan Dernek Genel Başkanı emekli Büyükelçi Mahmut Dikerdem davanın biran önce tüm yargılananların beraati ile derneğin aklanmasıyla sonuçlanmasını istedi.

■

- Hükümet tarafından hazırlatılan yeni Türk Ceza Yasası tasarısının düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki yasakları ağırlaştırması ve basına ek sansür getirmesi geniş tepkiyle karşılandı. Basın ve hukuk adamları yeni tasarının demokrasinin önüne yeni engeller getirdiğini belirterek, "Atatürk'ün demokrasiye layık Türkiyesi, Mussolini'nin İtalyası olmamalıdır" dediler.

■

- Federal Almanya'da Duisburg kentinde düzenlenen "yabancılara seçme ve seçilme hakkı" konulu bir panelde biraraya gelen Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF), Avrupa Milli Görüş Teşkilatı (AMGT) ve Halkçı Devrimci Federasyon (HDF) temsilcileri, göçmen işçilerin seçme ve seçilme hakkı için ortak mücadele yürütülmesi konusunda görüş birliğine vardılar. Panelde yapılan konuşmalarda bu üç büyük göçmen işçi örgütünün ortak mücadele yürütmesinin yabancı işçilerin seslerini daha gür çıkarmalarını sağlayacağı vurgulanarak, politik görüş ve inanç farklılıklarının birlikte eylem için engel oluşturmamasını istediler.

Demokratik, özgür, güvenli bir çalışma yaşamı için

24 Ocak Kararları'nın uygulayıcısı olan 12 Eylül rejimi varolan sendikal hakları ortadan kaldırmış, bunalımın sonuçlarını emekçilere yüklemiştir. 1982 Anayasası ve buna bağlı olarak çıkarılan yasalarla kısıtlı bir sendikal ve toplu sözleşme düzeni getirilmiştir. 1980-1985 döneminde emekçiler gerçek gelirlerinin yarısını yitirmişlerdir. Bugün işçiler, her an işten çıkarılma tehditi altında, sağlıklı iş yapma koşullarından uzak bir biçimde, düşük ücretlerle çalıştırılmaktadır. İşçilerin ve diğer ücretlilerin yeterli sosyal güvenlik olanaklarına kavuşturuldukları da söylenemez. Bunun dışında işçilerin büyük çoğunluğu sendikalaşma hakkından yoksun bırakılmış, bu hakka sahip işçilerin ise, sendika kurma, serbestçe üye olma ve sendikal faaliyette bulunma özgürlükleri kısıtlanmış, toplu sözleşme ve grev hakları kullanılamaz duruma getirilmiştir.

Demokratik, özgür bir sendikal düzenin kurulması, işçi-memur tüm ücretlilerin, eşit sağlıklı bir ortamda çalışabilmeleri ve yeterli sosyal güvenlik olanaklarına kavuşturulması amacıyla şu istemler savunulmalıdır.

Özgür Sendikal Düzen İçin:

1- Sendika kurma, serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkı anayasa ile güvence altına alınarak, tüm çalışanların bu haklardan yararlanmaları sağlanmalıdır. Bunun için:

• Yeni sendikaların kurulması ve toplu sözleşme hakkının kullanılmasını olanaksız hale getiren yüzde 10 barajını aşmış olma koşulu,

• Genç ve dinamik işçilerin yönetime gelmesine engel olan 10 yıl bilfiil işçilik yapma koşulu,

• Sendika kurucusu ve yöneticilerinden aranan, siyasi suçlardan hüküm giymemiş olma koşulu,

• Sendikaya üye olmada aranan din ve ibadet işlerinde çalışmama, öğrenci, öğretmen, memur olmama koşulu,

• Sendika seçme özgürlüğüne sınır getiren dayanışma aidatı ve sözleşmeden yararlanma ancak imza tarihinden sonra olanaklıdır kuralı (Bu sorun öğretide ve sendikalar arasında çok tartışılmaktadır. Bazıları dayanışma aidatı ödenenlerin sözleşmeden yürürlük tarihinden başlayarak yararlanmalarının sağlanmasının, sendikasızlık düşüncesini yaygınlaştıracağını, oysa bu halinin işçiyi sözleşmeyi yapacak sendikaya üye olmaya zorlayacağını ileri sürmektedir. Oysa sendikal örgütlenmeyi başlatmaya yönelik girişimleri kırmak ve özellikle toplu iş sözleşmesi dönemlerinde yoğunlaşan sendikal nedenle işten atmaların önüne geçilmesinde önemli bir etken de sendikasız işçilerin de toplu iş sözleşmesinden yararlandırılmasını sağlayacak yasal önlemlerin alınmasıyla olanaklıdır).

● M.KERİM

• İşveren yalnızca taraf sendika için aidat kesmesi kuralı

• İşçinin açıklanmış iradesini hiçe sayan, 'üç ay süreyle istifa ettiği sendikanın üyesi kabul edilme' kuralı,

• Sözleşmeli personel uygulaması, kaldırılmalıdır.

2- Toplumun en dinamik kesimlerinden biri olan sendikaların çalışanların hak ve çıkarlarını korumalarına engel olan, onu bir baskı grubu olmaktan çıkaran siyaset yasağı kaldırılmalı, iktidarın sendikaları denetlemesine olanak verilmemelidir.

3- Yetki sistemi istidarlardan bağımsızlaştırılmalı, referandum yasallaştırılmalıdır. Serbest toplu pazarlık düzeninin engeli olan Yüksek Hakem Kurulu'nun varlığına son verilmeli, işverenlerin saldırı silahı olan lokavt yasaklanmalıdır.

4- Grev hakkının kullanılmasını engelleyen tüm yasal hükümler ortadan kaldırılmalı, genel grev, dayanışma grevi ve hak grevi de içinde olmak üzere grev hakkı tüm çalışanlar için eksiksiz tanınmalıdır.

5- DİSK açılmalı, para ve mal varlığı yöneticilerine iade edilmelidir.

6- 1 Mayıs işçi bayramı ilan edilerek bugün de ücretli tatil ve özgür gösteri hakkı tanınmalıdır.

Daha İyi Bir Çalışma Düzeni İçin:

1- Asgari ücret işçi ve ailesini sosyal ve kültürel bakımdan geliştirebilecek düzeye çıkarılmalı, asgari ücretten vergi alınmamalıdır. Asgari ücretin saptanmasında işçi ücretlerinin satın alma gücünün korunması ve geliştirilmesi temel ilke olmalıdır.

2- Haklı nedenler dışında işten çıkarma yasaklanmalı, çalışma hakkı korunmalıdır. Haklı nedenle fesih, işçi ve işverenin birlikte oluşturacakları kurulun izni ve yargıç denetimine bağlanmalıdır. Her türlü fesih durumunda işçinin tazminat hakkı korunmalıdır.

3- İşten çıkarılan işçiler için parasal katkısı işveren ve devlet tarafından karşılanan işsizlik sigortası kurulmalıdır.

4- Çalışma süresi haftada 40 saate indirilmeli, yeraltı madenlerinde ve diğer ağır ve tehlikeli işlerde çalışma süresi günde 6 saate düşürülmelidir.

5- İşyerlerinde işçi sağlığı ve işgüvenliği koşullarının iyileştirilmesi için tedbirler alınmalı, iş denetim organlarının etkinliği ve bağımsızlığı sağlanmalıdır.

6- Kadın çocuk ve genç işçilerin korunmasına özel önem verilmelidir.

7- Devletin, belediyelerin ve işverenlerin olanaklarının birleştirilmesiyle çeşitli bölgelerde çocuk bakım yurtları açılmalı, çalışan annelerin çocuklarının bakımları sağlanmalıdır.

8- Çalışma koşullarının iyileştirilmesi, yönetimin demokratikleştirilmesi, kazanılmış hakların korunması için çalışanların ve sendikaların işletme düzeyinde ve yaşamın diğer alanlarında yönetime katılma olanakları geliştirilmelidir.

9- Yıllık izin süresi artırılmalı, tüm çalışanların tatil yapma olanakları geliştirilmelidir.

10- İşçilerin mesleki ve kültürel gelişmeleri için tedbirler alınmalı bu nedenle mesleki kurslar ve akşam okulları açılmalıdır.

11- Tarım işçileri için tarım iş yasası çıkarılmalı diğer işçilere tanınan haklar, bu kesimde çalışan işçilere de uygulanmalıdır.

12- Yurtdışındaki işçilerin bulundukları ülkelerin çalışanlarıyla eşit hakları kavuşturulması sağlanmalı, devlet bu işçilerin yurda dönmelerinin koşullarını en kısa zamanda yaratmalıdır. Ayrıca bu işçilerin tasarruflarının değerlendirilmesi ve geri dönüşlerinde iş olanaklarının yaratılması gibi önlemler de alınmalıdır.

Sosyal Güvencenin Sağlanabilmesi İçin:

1- Sosyal güvenlik kuruluşları sermayenin amaçlarına hizmet etmekten çıkartılarak hepsi aynı çatı altında toplanmalı, bağımsız bir yapıya kavuşturulmaları temel hedef olmalıdır. Bu süreçte tüm yurttaşlar, sosyal güvenlik kapsamına alınmalıdır. SSK ve diğer sosyal güvenlik kuruluşlarının yönetiminde işçi temsilcileri söz ve oy sahibi olmalı, yönetimler, demokratikleştirilmelidir.

2- Sosyal güvenlik yardımları genişletilmeli, emekli maaşları yükseltilmelidir.

3- Sosyal güvenlik kurumları yalnızca, işçinin işyerindeki koşullarının iyileştirilmesiyle değil, işyeri dışındaki sağlık sorunlarıyla da ilgilenmeli, işçinin işyerinde ve dışında fiziksel moral ve sosyal gereksinimlerinin sağlanması temel alınmalıdır.

4- İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun görevleri geliştirilmeli, işsizliğin önlenmesine katkıda bulunacak bir istihdam politikasını uygulayabilir bir hale getirilmeli, yönetimi demokratikleştirilmelidir.

5- Emeklilik yaşı indirilmeli, sigortasız işçi çalıştırılması önlenmelidir.

BAŞDÜŞMANA KARŞI BİRLİK

Başı sayfa 1'de

Laikliği gerçekten savunan muhalefet güçlerinin, Cumhuriyet'in temel niteliklerinin parlamento dışı yöntemlerle korunması fikrini bir tehlike olarak ilan etmesi, sahte Atatürkçü generallerin orduyu bir kere daha kendi amaçlarına araç etmesinin önüne geçilebilmesi açısından büyük önem taşıyor.

ANAP hükümeti, hem sorunun parlamentoda görüşülmesine karşı çıkmıştır, hem de cumhuriyetin temel ilkelerini savunmadığını ortaya koymuştur. Şimdi, muhalefet güçleri bu hükümete son verilmesini ve bütün iktidarın parlamentoda olmasını savunan bir hükümetin işbaşına gelmesini savunmada daha iyi konumlar elde etmiştir.

ANAP'ın "irtica" konusunda görüşme açılmasını kabul etmemesi, onun Aramko'cu fanatik güçlerle yaptığı ittifakla ve dindar yurttaşları ve akımları kendine taban yapma amacıyla bağlıdır. "Din düşmanlarına karşı dini koruyan Özal" imajının 1988'de ANAP'a milyonlarca oy getireceği düşünülüyor.

Cumhuriyetin temel ilkelerini savunan asker ve sivillerin militarist generallerin yanına çekilmesini önlemek ne kadar önemliyse, dindar yurttaşların ANAP'ın yanına çekilmesini önlemek de o kadar önemlidir.

Rejim karşıtı dinsel çevrelerin, Başbakan Özal'ın ve ANAP'ın gerçekte din tüccarlığından başka birşey yapmadığını açığa vurmaları, dindar yurttaşları bu hükümete karşı uyarmaları, dinsel inançların gerici politik amaçlara araç edilmesini önlemede büyük rol oynayacaktır.

Bu çevreler, eğer ibadet ve vicdan özgürlüğünü savunmayı, şeriat düzenine geri dönüş fikirlerinden ayırmayı başarabilirse, Cumhuriyet'in temel ilkelerinden yana açık bir tutum alabilirse, özgürlük ve demokrasi düşmanlarının kamuoyunu kendilerine karşı kışkırtmasını da önleyebilirler. Laikliği gerçekten savunan güçlerin, dindarların inançları ve kılık kıyafetleri nedeniyle baskı altına alınmasına karşı çıkmaları bunu kolaylaştıracaktır.

DYP Genel Başkanı Cindoruk'un da belirttiği gibi, sorunların çözümü açık rejimde, demokrasidedir. Altı yıldır yaşadıklarımız bunun en büyük kanıtıdır. Demokratik bir rejim kurulmadan hiçbir sorun çözülemez. Çünkü ülkemizin sorunları, geniş halk yığınlarının, demokrasi isteyen bütün politik güçlerin katılımı olmadan çözülemez.

TKP, onun için, ısrarla Türkiye'yi Türkiye yapan, geleceğini bu topraklara bağlamış bütün güçler birleşmeden, bugünkü durumdan bir çıkış yolu bulunamayacağını vurguluyor.

Bugün Evren-Özal diktatörlüğüne karşı çıkmada birleşen güçler; komünistler ve öteki devrimci sol güçler, sosyal demokratlar, geleneksel sağ güçler ve dinsel akımlar, geçmişte hep birbirlerine karşı konumlarda yer aldılar. Tarih bunu böyle istedi. Ama gücümüz ve gelecek bu güçlerin birleşmesini istiyor. Son "irtica" kampanyası, bunun ne kadar zorunlu ve aynı zamanda da olanaklı olduğunu gösterdi.

Eğer bu birlik, memleketin temel sorunlarına, demokrasisizliğe, savaş tehlikesine, dış borç cenderesi, silahlanma harcamalarının artmasına, işsizliğe, yoksulluğa, kültürsüzleşmeye, yozlaşmaya, ortak çözümler bulma çevresinde gelişirse, o zaman muhalefeti yapay tartışmalar kışkırtarak bölme çabaları da kolaylıkla etkisizleştirebilir.

Çünkü o zaman, her sorunun ardında, tıpkı "irtica" sorununda olduğu gibi, emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimlerinin ve onların yerli işbirlikçilerinin politikalarının yattığı açığa çıkacak ve halkımızın bu düşmanları sipsivri ve yapayalnız ortada kalacaklardır.

PAROLA: "BİRLİK-MÜCADELE-DAYANIŞMA"

Başı sayfa 1'de

işyerlerinde aldığı grev kararı hükümet tarafından yasaklandı.

Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş 112 bin üyesi adına Tekel ve Çaykur'da masaya otururken, Petrol-İş'in KİPLAS'a bağlı 67 işyerinde çalışan 11 bin işçi, Teksif'in Sümerbank'ta çalışan 30 bin işçi ve bağımsız Çelik-İş'in Karabük ve İskenderun Demir Çelik Fabrikaları'nda çalışan 30 bine yakın işçi adına yürüttüğü toplu sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. Bunu öteki işkollarında yürütülen sözleşmeler sonunda alınacak grev kararlarının izlemesi kuvvetle muhtemeldir. Grev kararlarının daha da artması, onbinlerce işçinin greve çıkmaya hazırlanması artık gündemdedir.

Son derece kısıtlanmış grev hakkının sonuna kadar kullanılması gerektiği, grev hakkının ancak grev yaparak koparılacağı fikri, işçi hareketinin sıralarında dalga dalga yayılıyor. Varsın hükümet ve büyük sermaye duydukları korkuyla işçilere karşı istedikleri gibi "hazırlıklı" olsunlar. Uretimden gelen büyük gücü elinde tutan işçi sınıfı, haklarını mücadele yoluyla almaya kararlıdır. Hükümetin ve patronun grevi kırmak için olağanüstü çaba harcamasına karşın greve başladıkları ilk günün coşkusuyla mücadeleyi sürdüren NETAŞ ve Derby işçilerinin tutumu bunun en açık kanıtıdır. NETAŞ ve Derby işçilerinin kararlılıkları, bu grevler etrafında giderek yükselen dayanışma, greve çıkmaya hazırlanan öteki işkollarındaki işçilere yüreklendirici, esinlendirici örnek oluyor.

Bugün haklar ancak hükümete ve büyük sermayeye karşı aktif mücadele yoluyla kazanılabilir. Bu gerçek Türk-İş kongresinde delegelerin büyük çoğunluğu tarafından dile getirilmiş, kongre tarafından yeni Türk-İş yönetimine demokrasi ve işçi hakları için aktif mücadele görevi yüklenmiştir.

Şimdi artık iş zamanıdır. Kongrede ve kongre sonrasında edilen sözlerin hayatın içinde vücut bulması zamanıdır. Şimdi "toplu sözleşmelerin bütünlük içinde yapılacağını ve zor duruma düşen sendikalara yardım edileceğini" kongre kürsüsünden söyleyen Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'dan bu sözlerini tutmasını istemek, her Türk-İş üyesinin, her sendikanın en doğal hakkıdır. "İşçi haklarının atalet içinde değil, işçinin yaratıcı gücünün harekete geçirilmesiyle, aktif bir mücadeleyle kazanılacağını" söyleyen ve sendikaları birliğe çağıran Türk-İş'in yeni Genel Sekreteri Emin Kul'un, bunu gerçekleştirmek için kendi payına düşen adımları atmasını beklemek de yine sendikaların ve işçilerin en doğal hakkıdır.

İşçi sınıfının önünde zorlu mücadeleler duruyor. Zorluklar büyük, ancak hiçbir başarı da kolay elde edilmiyor. Başarının garantisi her zamanki gibi "Birlik-Mücadele-Dayanışma"dır.

İNCİRLİK ÜSSÜNE DİKKAT !

Başı sayfa 1'de

vetler'le ilgili ne tür ödünler verildiği kamuoyundan özenle gizleniyor. Ülkemizdeki egemen çevreler içinde de, İran-Irak Savaşı'nın uygun bir anında ve bu savaş bahane edilerek, Musul ve Kerkük'ü ele geçirme yanlısı serüvencilerin bulunduğu bir sır değildir.

Bütün bu gelişmeleri, olayları yan yana getirince hiç de iç açıcı olmayan bir tablo çıkıyor. Kendine dünya jandarması görevi biçen ABD, stratejik müttefiki İsrail'le birlikte bir yandan Suriye'ye gözdağı vermek istiyor. Bir yandan "terörist" devlet ilan ettiği İran'a silah satıyor. Irak'a ise, İran'ın askeri konumu ve gücüyle ilgili istihbarat sağlıyor. İran-Irak Savaşı'nın sürmesi, bölgede ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizminin faaliyetlerini kolaylaştırıyor. Emperyalizmin "böl ve dayat" politikasına yardımcı oluyor. ABD yönetimi, Iran-Irak savaşındaki gelişmeleri bahane ederek, Körfez bölgesine askeri olarak yerleşmek istiyor. İncirlik Üssü onun için bir sıçrama tahtasıdır.

Bu durumda, İncirlik'te ABD'nin faaliyetinin artmasına karşı kamuoyunun her zamankinden daha uyanık olmasında sayılamayacak yararlar vardır. Bir Amerikan oldu bittisiyle, ülkemiz her an sonucu onarılmaz serüvenlerin içine atılabilir.

İncirlik üssü'nün kontrol altına alınması için olabildiğince geniş bir kamuoyunun seferber edilmesi büyük önem taşıyor. Bunun için de, her şeyden önce bu konuda kamuoyunun sürekli aydınlatılması gerekiyor.

Demokrasi ve Ordu

Başı sayfa 4'de

ya, ordunun yurt savunması görevinden uzaklaşarak dışarda Amerikan jandarmalığına yönelmesine, içerde demokrasiye karşı bir işlev görmesine neşter vuruyor. Bu reform programında, ordunun Pentagon'un ağından kurtarılması için; tekellerin oyuncağı olmasına son verilmesi için; ulusal bağımsızlığı, egemenliği ve barışı koruma görevine göre hazırlanmasının sağlanması için; demokratik devletin bir kurumu olması için; Amerikan doktrinlerine göre değil, barış, ulusal egemenlik ve demokrasi ruhunda eğitilmesi için; iç yapısının demokratikleştirilmesi için; silah ihtiyaçlarının emperyalizme bağımlılığı artıran bir etmen olmaktan çıkartılması için; yurt kalkınmasını engelleyen değil, buna katkıda bulunan bir kuruma dönüştürülmesi için ve halka yabancılaşmasının durdurulması, halkla yakınlaşmasının sağlanması için önlemler yer almaktadır.

Bütün bu önlemlerin ne kadar ivedi olduğu, generallerin politikaya açıktan müdahale ettikleri ve bütün muhalefet güçlerinin buna kesinlikle karşı olduklarını parlamentoda açıkça ortaya koydukları bir ortamda daha iyi anlaşılıyor. Zaten ordu üst yönetimi için bu önlemlerin ayrıntıları bir yana, yalnızca ordunun reformdan geçirilmesi fikri bile dehşet vericidir. Onlar, askeri müdahalelerin önünün kesilebilmesi için orduda reforma gidilmesi gerektiği fikrinin öteki muhalefet partileri tarafından benimsenmesinden bu fikrin subaylar içinde de etkili olmasından korkuyorlar. Çünkü, TKP'nin reform programında yer alan saptamalar, TKP'nin önerdiği önlemler, öznel niyetlerin değil, nesnel zorunlulukların sonucudur. Türkiye'nin buna ihtiyacı vardır. "TKP' nin Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı"nda belirtildiği gibi:

"Ordu bugünkü durumda kaldığı sürece, halkın özlediği demokrasiye ulaşmak, her türlü demokratik gelişmenin ipotek altında tutulmasına son vermek olanaklı olmayacaktır."

"Demokratik bir rejimin kurulması, devletin demokratikleşmesini zorunlu kılar. Ordu devletin özel silahlı organıdır. Orduyu dışarda bırakan, onu demokratikleştirmeyi öngörmeyen bir demokrasi programı hiçbir zaman sonuç alıcı olmayacaktır."

ÖNEMLİ DUYURU

Daha iyi dinleme koşulları sağlamak amacıyla, 25 Kasım Salı gününden itibaren, TKP'nin Sesi ve Bizim Radyo'nun yayın yaptığı dalgaboylarında değişiklik yapıldı.

25 Kasım 1986 tarihinden itibaren radyoların yayın saatleri ve metreleri aşağıdaki gibidir:

TKP'NİN SESİ RADYOSU

Saat	Metre	Dalga Boyu
7	31,3 m,	9585 Khz
8	31,3 m,	9585 Khz
11	31,3 m,	9585 Khz
12	31,3 m,	9585 Khz
15	31,3 m,	9585 Khz
16	31,3 m,	9585 Khz
19	**48,4** m,	**6200** Khz
20	**48,4** m,	**6200** Khz
23	**48,4** m,	**6200** Khz
24	**48,4** m,	**6200** Khz

BİZİM RADYO

Saat	Metre	Dalga Boyu
5	31,3 m,	9585 Khz
6	31,3 m,	9585 Khz
9	31,3 m,	9585 Khz
10	31,3 m,	9585 Khz
13	31,3 m,	9585 Khz
14	31,3 m,	9585 Khz
17	31,3 m,	9585 Khz
18	31,3 m,	9585 Khz
21	**48,4** m,	**6200** Khz
22	**48 4** m,	**6200** Khz

AYRICA

Saat	Metre	Dalga Boyu
13.15	31,58 m,	9500 Khz
17.45	31,58 m,	9500 Khz
23,00	**50,72** m,	**5915** Khz
23,30	**50,72** m,	**5915** Khz

Özgür Nikaragua...

Başı sayfa 3'de

ğünü güvence altına alan bu temel yasa kurtuluşunu kazanmış bir halkın kendi eseridir, geniş demokratik temelde yürütülen yığınsal tartışma ve çalışmaların bir ürünüdür. Sandinist Cephe, anayasa tasarısının çok partili bir komisyon tarafından hazırlanmasını, tüm ülke çapında özgürce tartışılmasını sağladı. Öteki 6 politik partiyle ve kilise yöneticileriyle yapılan görüşmelerin sonuçlarını, legal partilerin, halk yığınlarının, kilise çevrelerinin, ulusal çıkarlara ters düşmeyen öneri ve ilave istekleri titizlikle dikkate alındı. Devlet Başkanı Daniel Ortega, anayasanın yapıcı diyalog ve özgür tartışma temelinde hazırlanması için yoğun çalışmalar yürüttü, önemli katkılarda bulundu.

Onyıllarca Amerikan kuklası kanlı Somoza diktatörlüğünün ağır terör ve sömürüsü altında yaşamış olan ve özgürlüğüne kavuştuktan sonra da artık

neredeyse sekiz yıldır ABD'nin dolaylı-dolaysız değişik saldırılarına maruz kalan yiğit Nikaragua halkı, mutlu geleceğinin yönlerini ve ilkelerini belirleyen anayasasını yürürlüğe koydu. Bu olgu, Reagan yönetiminin Nikaragua'daki demokratik yenilenme sürecini baltalama, bu ülkeyi en azından Latin Amerika'da yalıtlama planlarına ağır bir darbe indirdi. Bu planları boşa çıkardı.

Nitekim, anayasanın yürürlüğe girmesiyle ilgili imza töreninde Kontadora ve Lima gruplarının, Latin Amerika ve Avrupa'dan onlarca ülkenin temsilcileri de hazır bulunuyordu. Kontadora Grubu'nu oluşturan Meksika, Panama, Kolombiya ve Venezuela, Lima Grubu'ndaki Arjantin, Brezilya, Peru ve Uruguay'da Latin Amerika nüfusunun yaklaşık yüzde 90'ı yaşıyor. Bu ülkelerin dışişleri bakanları, BM G.Sekreteri, Amerika Devletleri Örgütü G.Sekreteri ve kimi başka ülkelerden gözlemciler şu günlerde bölge ülkelerini gezdiler ve Nikaragua'ya saldırıların durdurulması, dıştan müdahalelere son verilmesi, yabancı üslerin kaldırılması gibi, bölgede barış ve istikrara yönelik çabalarını sürdürdüler. Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega bunun ardından 9 maddelik bir barış programıyla ortaya çıktı. Bu girişim geniş destek görüyor.

Orta Amerika'daki saldırgan politikası yüzünden yalıtlanan bizzat ABD oluyor. Ama buna karşın Reagan yönetimi sağduyunun sesine kulak vermiyor. Şimdi Reagan yönetimi, CIA güdümlü karşıdevrimci 'Kontralara' 1988 mali yılı bütçesinden de 105 milyon dolar ayrılmasını istiyor. Ama nafile. Sandinonun anayurdu, büyük kurbanlara ve ağır zorluklara karşın savaşımını sürdürüyor, geleceğini savunuyor ve ulusal yeniden doğuş rotasını kararlılıkla yaşama geçiriyor. Yeni anayasa bu kararlılığın yeni bir kanıtıdır.

Mardin'de terör

Başı sayfa 5'de

dır. Buralarda yaşayan tüm yurttaşlar baskı ve zorbalıkla muhbirliğe zorlanmaktadır. Bildiğimiz kadarıyla Ernebi köyünden 5, Maşmaşk'tan 6, Dêşi'den 12, Usıbê Pirê'den 3, Balfıs'tan 5, Atlı'dan 3, Kubilme'den 6, Herami'den 7, Xırbê Gura'dan 1, Gırê Sor'dan 2 ve Germik'ten 4 olmak üzere toplam 51 yurttaş gözaltına alınarak Kocatepe'ye götürülmüş, falakadan geçirilmiş, günlerce aç susuz bırakılmıştır. Daha sonra da oradan Mardin Tugayı'na ve 2. Şube'ye götürülmüşler buralarda yeniden işkencelerden geçirilmişlerdir. Zaten hiçbir suçu olmayan bu yurttaşlar ancak 32 gün gözaltında her türlü baskı ve zorbalığa maruz bırakıldıktan sonra perişan bir şekilde serbest bırakılmışlardır.

Aralık ayında Cizre'nin Cema mahallesinde de Ömerê Henifê adındaki yurttaş ile iki oğlu "terörist gruplara yataklık yapma" gerekçesiyle gözaltına alındılar. Günlerce işkencelerden geçirildiler ve kendilerine bu süre zarfında ekmek ve su verilmedi.

Yine aynı mahallede Muhammed Şerif ve Mıstê adında at arabacılığı yapan iki kardeş gözaltına alındı. Bunlara ağır işkenceler yapılıyor.

Cizre'nin doğusunda ve Suriye sınırında olan Mehmêdiye köyünde de çok sayıda yurttaş gözaltına alındı. Ancak bunların durumu hakkında haber almak mümkün olmadı.

20 Aralık günü ölüm timleri, özel komando birlikleri ve öteki rejim güçleri tarafından Cizre' nin merkezinde büyük bir operasyon yapıldı. Operasyona çok sayıda "eşkiya" giyimli kişilerin katıldığı da gözlendi. Operasyonda çok sayıda kişi gözaltına alındı, ancak kesin sayı öğrenilemedi.

Geçtiğimiz aylarda İdil'de öldürülen üç yurttaşla ilgili olarak sıkıyönetim komutanlığı tarafından yapılan açıklama da tamamen yalandır. Rejim bir silahlı grubun Suriye sınırından Türkiye'ye geçişi sırasında çıkan çatışmada üç kişinin öldüğünü açıklamıştı. Evet üç yurttaşın öldürüldüğü doğru, ama bu üç yurttaş ne "terörist"ti, ne de herhangi bir silahlı çatışmaya girmişlerdi. Bu yurttaşlar, Mehmêdi köyünde yaşayan üç masum ve gencecik Kürt köylüsüydü. Biri Hüseyinê Şêx Xelil, öbürü Mehmet Şirinê Heciyê Ismail' dir. Üçüncüsü ise Hüseyin'in dayısının oğludur. Hüseyin ve dayısının oğlu, babaları olmadığı için evin bütün yükünü çekiyordu. Hüseyin'in iki ağabeyinden biri kanserden ölmüştü, öteki ise yine 1986 yılı içinde jandarmalar tarafından öldürülmüştü. Yenge ve yeğenlerine de bakmak zorundaydılar. Mehmet Şirin'de öyle; onunda ağabeyi, 1986 yılı içinde Cizre yakınlarındaki Şikefta'da askerler tarafından öldürülmüştü. O da kendi ailesinin yanısıra öldürülen ağabeyinin de çocuklarına bakmak zorunda kalmıştı.

Bu üç kişi sıkıyönetim komutanlığının açıkladığı gibi "terörist" değil, daha 18-19 yaşlarında, ailelerinin bütün yükü omuzlarında olan gencecik insanlardı. Rejim ne kadar gizlemeye çalışırsa çalışsın işlediği cinayetler tek tek ortaya çıkarılacak ve Evrenler, Özallar işledikleri suçların hesabını vermekten kaçamayacaklardır.

Kırşehir'de faşist baskılar

Başı sayfa 5'de

ci-demokrat arkadaşımız okuldan atıldı.

Faşist öğrencilerin saldırgan eylemlerine ise bizzat okul yönetimi tarafından göz yumulmaktadır. Onların çıkardıkları olaylarda gözaltına alınan, disiplin cezalarına çarptırılanlar, bizzat saldırıya uğrayan demokrat öğrencilerdir.

Yine bir demokrat arkadaş bir grup faşist tarafından okul bahçesinde dövüldü. Bu olaydan sonra ise dövülen arkadaşımızla birlikte olayla hiçbir ilgisi olmayan üç demokrat öğrenci gözaltına alındı. Soruşturmalardan sonra faşistler değil, dövülen öğrenci, Eğitim Yüksek Okulu yönetimi tarafından 15 gün, gözaltına alınan öğrencilerden biri de 7 gün okuldan uzaklaştırma cezasına çarptırıldı.

Yurtta kalan bir kız arkadaşımıza ise faşist öğrenciler tarafından sarkıntılık yapıldı, onu korumak isteyen iki erkek arkadaşımız 15 kişilik bir faşist grup tarafından dövüldü. Bu olaydan sonraki günlerde dövülen iki arkadaş ve olayla ilgisi olmayan iki demokrat arkadaş daha, bu olay nedeniyle 15 gün yurttan uzaklaştırıldı.

Öte yandan Rahmi Saltuk'un Kırşehir'de verdiği konsere kız öğrencilerin gitmesi yurt yönetimi tarafından yasaklandı.

Kısacası, Kırşehir'de öğrenci gençlik, hiç de küçümsenmeyecek bir baskı altındadır. Bu anlattıklarım, ilerici-demokrat öğrencilerin ve öğretmenlerin karşı karşıya bulundukları baskıların yalnızca bir örneğidir. Ama, elbette Kırşehir öğrenci gençliği ve ilerici öğretmenler bunlara boyun eğmeyeceklerdir.

Fabrikada yemek boykotu

Başı sayfa 5'de

yor. Aramızda 40 bin lira alan tek bir işçi bile yok. Fabrikada yemek veriliyor. Evde çoluk-çocuk çorba kaşıklarken haftada bir verilen etli yemek bizim boğazımızdan geçmiyor. Hepimiz düşündük, taşındık, yarı-aç, yarı tok çalışmaktansa haklarımızı almak için yemek boykotuna gitmeye karar verdik. Yine de alamazsak, açlık grevine gideceğiz."

S.A. adlı işçi ise " %26-27 oranında yapılan zammın günün şartlarında gerçek ücretlerde hiçbir artış sağlamayacağını" belirterek şöyle dedi: "10 yıldır bu fabrikada çalışıyorum. Ortaokul ve lisede okuyan iki yavrum var. Gün geldi onlara harçlık bile veremedim. Cebimde para kalmadığını görünce onlara verdiğim harçlığı çıkarıp bana verdiler. Ben burada nasıl yemek yerim."

B.D. adlı işçi de "Evimize ekmekten başka bir şey götüremez olduk. Ekmeği alırken bile hesap yapıyoruz. Çoluk-çocuğumuz açken ben fabrikada yemek yemem, direnmekten başka çaremiz yok" dedi.

Eşi Bursa Yem Fabrikası'nda çalışan bir ev kadını da şöyle dedi: "Çocuklarımın açlığını kuru ekmekle bastırıyorum. Görüyorsunuz çocuklar soğuktan morarmış durumda. Odun dahi alamadık. Eşimin maaşı kiraya gidiyor; ne yapacağımızı şaşırdık. Yemek yemeyerek hakkını, hakkımızı almaya çalışan eşimin her zaman yanında olacağım."

Demir Çelik'te

Başı sayfa 5'de

Yolları'nın sabah fabrikaya gittikleri trenin vagon sayısını azaltması üzerine yaptıkları eylemi örnek alan işçiler, hep birlikte otobüslere binmeyerek bu uygulamayı protesto ettiler. Önce tek tek ünitelerde eylem başladı. En son gün ise tüm Demir Çelik işçileri yürüyüşe geçti. Hangi görüşten olursa olsun, tüm işçilerin bu birlikte eylemi, onları başarıya ulaştırdı. Servis otobüsleri ve trenler düzene girdi. Bu eylemleriyle işçiler, ortak çıkarları için birleştiklerinde patrona geri adım attırabildiklerini, haklarını koruyabildiklerini daha iyi anladılar.

ATILIM 15 Günlük Gazete, Herausgeber: Ermis Verlag, Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung, İsteme Adresi: Postfach 101016, 4300 Essen 1, Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703, Fiyatı: 1DM, Abone: 1 yıllık 48DM

DİSK'in kuruluşunun 20. yıldönümünde:

SENDİKAL BİRLİK İÇİN !

13 Şubat DİSK'in kuruluş yıldönümü. 20. yıldönümüne iki ay kala İstanbul 2 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi DISK'i mahkum etti. DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün de içinde olduğu 264 DİSK yöneticisi 15 yıla varan ağır hapis cezalarına çarptırıldı. DİSK ve ona bağlı 28 sendika kapatıldı. Mahkeme kararından bir kaç gün önce Çalışma Bakanı Taşçıoğlu'nun istediği gibi, DİSK yöneticilerinin kafaları koparılmadı ama, tekelci patronların 13 yıllık intikamı sıkıyönetim yargıcının verdiği bu kararla alındı.

DİSK hakkında, aslında 12 Eylül rejimini mahkum eden bu karar sıkıyönetim mahkemesinden çıktığı sırada, Türk-İş 14. Kongresini yapıyordu. Karar Kongreye ulaştığı zaman, Türk-İş delegelerinin büyük çoğunluğu bu kararı "DİSK'e özgürlük!" haykırışlarıyla protesto etti. Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, DİSK hakkında verilen kararı "derin bir üzüntü ve kaygıyla" karşıladıklarını bildirdi. Türk-İş eski Genel Başkanı Halil Tunç; "DİSK'in cezalandırılması, sendikal özgürlüklere indirilmiş ağır bir darbedir" dedi. Türk Harp-İş Genel Başkanı Kenan Durukan "Bu cezalara sessiz kalındığı takdirde 3 yıl sonra kendilerinin yargılanacağını" söyledi. Kristal-İş Genel Başkanı Hasan Basri Babalı kararı şu gerçeğin altını çizerek protesto etti: "Bu yalnız DİSK' in değil, genelde sendikacılığın mahkum edilmesidir. Türk-İş dikkatleri buna çevirmelidir."

DİSK'in, Evren-Özal yönetiminin fermanıyla mahkum edilmesi, bu utanç verici karar, yurtta ve yurtdışında geniş tepkilerle karşılandı. Türkiye'de demokrasi adına oynanan oyunu bir kez daha açığa vurdu.

TKP, 24 Aralık 1986 günü, DİSK'in mahkum edilmesi üzerine yayınladığı bildiride; DİSK hakkındaki kararın bozulmasını sağlamanın demokrasi isteyen bütün güçlerin görevi olduğunu belirtti ve şöyle dedi: "Karar bozulmalı, dava düşmeli, DİSK açılmalıdır. Yeni seçilecek Türk-İş yönetiminin bunu görev edinmesi tüm emekçilerin talebidir. Demokrasi isteyen partilerin bu isteme sahip çıkması antidemokratik yasaklara karşı mücadeleyi güçlendirecektir."

* * *

Ancak hiçbir mahkumiyet kararı, DİSK'i DİSK yapan ve "hak verilmez, alınır" ilkesinden kaynaklanan mücadele çizgisini, DİSK'in emeğin hakkı için, bağımsız, demokratik bir Türkiye için, eksiksiz sendikal özgürlükler için, barış ve güvenli bir gelecek için verdiği kavgalarla örülü şanlı geçmişini unutturamayacaktır.

DİSK'in kurucularından ve ilk Genel Başkanı olan Kemal Türkler 1977 yılında DİSK'in 10. yıldönümü kutlamasında, DİSK'in Kuruluş Bildirgesi'nden şu satırları okumuştu: "1872'den bu yana grev hakkını kullanarak direnme gücünün başarılarını toplayan...., anayasa ilkeleri uğruna coplanan, hapse atılan yine de toplumcu mücadelesini bırakmayan bizler, Türkiye işçi sınıfının tüm çıkarları, hakları ve özgürlükleri ve de onuru için biraraya geldik."

DİSK, Kuruluş Bildirgesi'ndeki bu sözleri her zaman bir pusula gibi önünde tutmuş, işçi sınıfının çıkarlarından ve onurundan ödün vermeyen o çizgiyi, sendikal özgürlükler için 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinde, 1976' dan 1980'e kadar kutladığı 1 Mayıs' larda, Devlet Güvenlik Mahkemeleri adındaki terör mahkemelerinin kurulmasını durdurduğu unutulmaz 16 Eylül 1976 direnişinde, demokratik hak ve özgürlükler için düzenlediği bir dizi mitingde, herbiri işçi sınıfının bilinçlenmesinde köşe taşları olan Derby, Sungurlar, Demirdöküm, MESS grevlerinde, ilk Genel Başkanı Kemal Türkler'in faşistler tarafından öldürülmesi üzerine Türkiye tarihinin eşine şahit olmadığı en büyük anti-faşist direnişi örgütlemesinde, 1980'den sonra fabrikalarda sendikal örgütlerin korunması çabalarında ve başta Genel Başkan Abdullah Baştürk olmak üzere DİSK yöneticilerinin sıkıyönetim mahkemelerindeki başı dik tutumlarında sürdürdü. 12 Eylül rejimi, en çok yurtta ve yurtdışında yükselen DİSK'le dayanışma eylemlerinde sıkıştı. Dünya işçileri DİSK davasını Türkiye işçi sınıfının, sendikal hareketinin davası bildiler. DİSK'in gelenekleriyle çelikleşmiş DİSK üyesi işçiler, Türk-İş içinde sendikal hareketin birliği ve Türkiye işçi sınıfının çıkarları için sorumlulukla yeraldılar.

* * *

Bugün durum nedir? Bugünkü durum, diktatörlük rejiminin 1982 Anayasası'yla, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası'yla ve daha sendikal harekete karşı alınmış bir dizi işçi düşmanı kararla belirleniyor. Yüzbinlerce KİT işçisinin toplu sözleşmeleri tıkanmış durumda. Ücretler yine tepeden ve enflasyonun gerisinde saptanıyor. Toplu sözleşme masaları hükümet ve sermaye ortaklığının dayatmalarına sahne oluyor. Türk-İş'li işçiler de, Hak-İş'li ve bağımsız sendikalardan işçiler de bu ağır durumu ortak olarak yaşıyor.

Bu nesnel durum güçlü bir sendikal birliği zorunlu kılıyor. Bölünmenin güçten düşmek, sermaye tarafından kolaylıkla ezilmek demek olduğunu, 1980'den bu yana çok daha acı biçimde yaşamış olan Türkiye işçi sınıfı, sendikalarda birlik eğilimini zorluyor, birlik istiyor. Türk-İş'in 14. Genel Kurulu'ndan sonra, gerek Türk-İş Genel Başkanı, gerekse soldaki demokratik muhalefeti oluşturan sendika başkanları yaptıkları açıklamalarda Türk-İş'de birliğin önemini vurguladılar. Türk-İş dışındaki bağımsız sendikalarda da Türk-İş'de birlik istemi güçleniyor. Hak-İş' li sendikalar, toplu sözleşmelerde Türk-İş'le ortak tutum almayı öneriyor.

Bu gelişme olumludur. Hiçbir kısa vadeli hesap, hiçbir sorumsuz çıkış bu gelişmenin önüne konmazsa, bugünkü durum sendikal birlik yolunda daha ileri, cesur adımları getirecektir. DİSK'e bağlı Maden-İş Genel Başkanı Mehmet Karaca'nın belirttiği gibi, "kimi sol çevrelerde Türk-İş'i toptan reddeden anlayış, onun devletle içiçeliğinin değişmezliği üzerine görüşleri, Türk-İş'in 14. Genel Kurulu'nun sonuçları haklı çıkarmıyor.", "Türk-İş'in sınıf çıkarları açısından daha etkin hale gelebilmesi sendikal birliği savunmak, sendika içi demokrasiyi işletmekten geçiyor". (Türkiye Postası, 16 Ocak 1987)

DİSK'in geçen yıl 19. kuruluş yıldönümünde Atılım'da (1 Şubat 1986) şöyle deniyordu: "Sendikaları politika dışı tutma adı altında gerici politikalara araç etme çabalarına olduğu kadar, sendikaları şu ya da bu politik gücün tapulu malı ilan etme yaklaşımlarına da kararlılıkla karşı çıkılmalı, sendikaların gücünü herşeyden önce farklı politik görüşlerdeki işçilerin birliğinden aldığı gösterilmelidir. İşçi hareketini yeni bir yükselme dönemine sokmada belirleyici olacak olan, sendikal harekette bütün sol güçlerin ve tutarlı demokratların birliği, ancak böyle bir anlayışla sağlanır."

Şimdi Türkiye işçi ve sendikal hareketinin önünde uzanan zorlukları aşabilmesi, demokrasi kavgasına damgasını vurabilmesi için her sendikacı, her işçi sendikal birlik yolundaki çabalara büyük bir duyarlılıkla, sorumlulukla katılmalıdır. Türkiye işçi sınıfı bölünmüşlüğün acısını çok çekti, şimdi DİSK'in 20. kuruluş yıldönümünde DİSK'in açılması, bütün sendikal hareketi hedef alan bu mahkumiyetin kaldırılması için sesimizi yükseltirken, aynı zamanda "sendikal birlik için ileri" diyoruz.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, saklı kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz!

Yazışma adresimiz:
BOX 16 367 S 103 27
Stockholm-İSVEÇ